

ROTTERDAM

J. M. BREDÉ'S BOEKHANDEL EN UITGEVERS-MIJ.

WILDE KEES EN MOEDERS WONDE

DOOR

JAN VELTMAN

ROTTERDAM

J. M. BREDÉE'S BOEKHANDEL EN UITGEVERS-MIJ.

INHOUD.

	Blz.
I. TOEN KEES NOG KEESJE WAS	3
II. GROOTVADER WAAGT HET MET KEESJE NIET.	4
III. OOM GERARD KOMT MET DEN STIERKETTING :	8
IV. OOM GERARD WAAGT HET MET KEES . . .	12
V. KEES WERKT MEE OP 'T LAND	15
VI. KOPJE ONDER	19
VII. „NOU DIT ALWEER!“	23
VIII. KEES BIDT	26
IX. MET DE HOOISCHUIT MEE	27
X. MOEDERS WOND	31
XI. „MIJN VERLOSSER“	35
XII. NÒG EEN STEEN? — NÒG EEN SPIJKER? . :	39

I.

TOEN KEES NOG KEESJE WAS.

Kees was er eentje!

Als zijn vader en moeder hem, toen hij nog klein was, waarschuwd, dat hij voorzichtig moest zijn, zei hij:

„U hoeft mij dat niet te zeggen, want ik ben altijd voorzichtig!” Ja, dat meende hij misschien, maar 't was zoo niet. En dat was wel te zien aan een of andere blauwe plek in zijn gezicht, aan schrammen over de armen, aan wonden aan zijn handen en roven op zijn knieën. En aan zijn kleeren niet minder.

Geen dag ging er voorbij, dat Keesje geen straf kreeg. En 't hielp niet, of vader en moeder opnieuw zeiden:

„Kees, nu beter oppassen, hoor!”

Want Kees dacht, of zei toch weer:

„U hoeft mij dat niet te zeggen: ik weet het zelf wel; en ik pas altijd wel goed op.”

En dan gebeurde 't soms denzelfden dag, dat er een vriend of vriendin bij vader en moeder kwam zeggen:

„O, u mag toch wel op Kees passen, want zooeven scheelde 't maar een haartje, of hij had onder de tram gelegen!”

De brugwachter kende hem ook. Want hij had Kees al wel tien maal bij de lurven gehad, omdat hij telkens kunstjes wilde doen op de brugleuning. En eens had hij hem uit het water gehaald.

En de man van den sproeiwagen, nou, of die Keesje kende! Want als Kees den wagen zag komen, week

hij heel, heel ver uit, en sloeg met de handen in de lucht en riep:

„Past op, jongens! — past op, meisjes! uit den weg! uit den weg, of je wordt kletsnat!”

En dan gingen ze uit den weg, heel ver. Maar Kees zelf liep dan ineens vlak naast en achter den wagen, zoodat hij in een ommezien kletsnat was. En dan liet hij dat den kinderen zien en zei:

„Zie je wel? Als je er dicht bij komt, word je klets nat. En als je dan thuis komt, krijg je straf!”

Ja, dat wist Kees even goed als al de anderen, dat hij dan straf kreeg. En vaak ging hij dan ook huilend naar huis, omdat hij van te voren wel wist, wat er voor hem op zat. Dat hij ongehoorzaam was geweest, daarover hilde hij niet. Want bij zich zelf dacht hij, dat hij 'n heel beste, flinke jongen was.

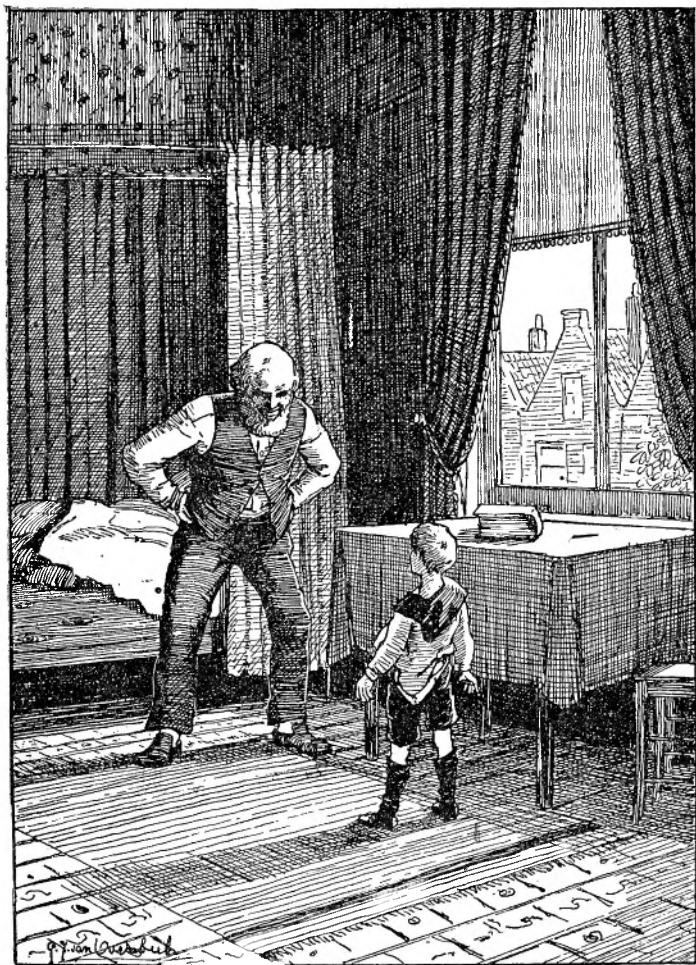
Dat hij van vader en moeder dit niet mocht en dát niet, vond hij vervelend. 't Zou veel beter zijn, meende hij, als ze hem maar lieten doen, wat hij wilde. Hij vond het soms lastig, dat hij een vader en moeder had.

II.

GROOTVADER WAAGT HET MET KEESJE NIET.

Grootvader Heuneman, die buiten woonde, heel ver, kwam vast ééns op een jaar over, en Kees en zijn broer Koos en zijn zusje Truus waren dan heel blij. Ook wel omdat hij voor allen wat lekkers en wat moois meebracht, en ook, omdat het grootvader was; maar allereerst, omdat, als hij weer naar huis ging, hij een of twee kinderen meenam. En logeeren bij grootvader en grootmoeder beteekende heel wat meer dan bij iemand anders van de familie. Want grootvader Heuneman

woonde buiten, en had een heel grooten tuin, en een

boomgaard en weiland, en koeien, schapen en lammeren,
en twee geiten.

Wilde Kees.

*

En daar was nog 'n oom Gerard, en een jonge tante Greet in huis. En als ze daar een poosje gelogeed hadden, bracht oom Gerard hen weer terug. Van oom ook hielden ze heel veel.

Toen Kees nog klein was, had hij al met grootvader mee gewild. Maar grootvader stelde voor al de kleinkinderen dezelfde wet:

„Als je zelf je kousen kan aantrekken, mag je bij mij logeeren!”

Dat had Keesje goed in zijn ooren geknoopt, en den volgenden morgen waagde hij zich aan 't groote kunststuk, en stond hij voor grootvaders slaapkamer te roepen:

„Opa! ik kan zelf de kousen al aantrekken! Gaat u nu mee naar opoe?”

Grootvader liet hem binnen komen.

„Zoo vent, kun je al zelf je kousen aantrekken? Laat zien!”

„Kijk, opa, hoe netjes!”

Maar 't leek niemendal. Van 't eene kousje zat de hiel bovenop 't voetje, en van 't andere heelemaal op zij.

„Neen, mijn jongen! als je 't niet beter kunt, kan je onmogelijk met opa mee. En pas op, dat ik je hier niet weer zie in je hanssop!”

Dat zei opa maar, omdat hij dacht: Anders heb ik dadelijk den kleinen snaak hier weer; en zijn moeder zal nog geen tijd hebben om hem aan te kleeden.

Na een kort poosje stond hij al weer voor de deur van de slaapkamer.

„Opa, nou ben ik al gekleed! Laat er mij maar gauw in!”

Opa liet hem weer binnen. Maar toen hij Keesje zag, zoo allervreemdst gekleed, begon hij luid te lachen.

„Maar vent, wie heeft jou aangekleed?”

„Ik zelf, opa!”

En grootvader wou nu liever alleen zijn.

„Kees! Opa moet eerst nog bidden. En de Heere Jezus heeft gezegd, dat, als we bidden, we alleen moeten

zijn; in de kamer met niemand er bij. We kunnen dan beter bidden; de Heer heeft dat liever."

Dit was voor Keesje een ernstig geval; maar hij was gauw klaar.

"Och, opa! het hindert niets, dat ik er bij ben. Als ik bid, is moe er ook altijd bij!"

Opa zat dus weer vast; doch hij wist raad.

"Maar vent, heb je zelf al gebeden?"

Kees werd in eens rood, en zei beschaamd:

"Nee, opa! maar ik zal het dadelijk doen!"

Grootvader hoopte, dat hij nu een poosje alleen zou kunnen zijn, om met God te spreken. Maar Keesje was er al weer.

"Opa, ik zou zoo willen bidden als u, alleen in de kamer; maar nu zijn er ook nog Truus en Koos!"

En even daarna kwam hij alweer terug:

"Opa, hoe moet ik beginnen?"

Opa zei 't hem, en Keesje ging heen, en bleef lang weg.

Toen hij terug kwam, vroeg opa:

"Zoo, heb jij ook gebeden? — En wat heb je nu aan den Heere gezegd?"

Hij pakte opa bij de hand en zei:

"Opa, ik heb gezegd, dat ik zoo heel graag mee wou naar opoe. En dat ik graag zelf mijn kousen wil kunnen aantrekken!"

Heel den morgen deed Kees niets dan al maar zijn kousjes uit- en aantrekken, tot hij het al vrij goed kon. En toen mocht hij met grootvader gaan wandelen.

Maar o, wat beklaagde deze zich, want de jongen gaf om niets. Hij zat de honden na, en in 't park de eenden, en hij liep en draafde als een dolleman. Op de keisteentjes smakte hij voorover: kin en neus waren ontveld; heel 't gezicht was bloed. En dan z'n bloote knieën!

Toen ze weer thuis waren, zei grootvader:

"Met dien wildjasser ga ik niet weer uit; en er is geen sprake van, dat ik hem meeneem naar grootmoeder! — Foei, wat 'n wilde, ongehoorzame jongenis dat!"

Of Kees al huilde of smeekte, 't hielp alles niets. Grootvader wou hem niet mee hebben. En elk jaar kwam hij terug, en nam Koos of Truus mee; maar of Kees al beloofde, dat hij niet wild en niet ongehoorzaam zou zijn, 't hielp niet. Opa zei:

„Ik moet dat eerst zien!”

En als dan, tegen de vakantie, grootvader kwam, zat hij wel zichzelf te prijzen, dat hij nu altijd zich goed gedroeg, en dat hij dat best kon, als hij maar wilde; maar opa schudde 't hoofd. En Kees beweerde maar steeds, dat als vader en moeder hem maar niet zoo veel verboden, dan zouden ze zooveel last niet van hem hebben.

„En als u mij maar niets verbood, grootvader! dan zou 'k me wel heel goed gedragen!”

Ja, ja! dacht grootvader en zei:

„Nou, ik zal er eens met oom Gerard over spreken. Misschien zal die je willen halen; maar dan zal ik zeggen, dat hij den stierketting mee moet nemen!”

Kees huppelde al van blijdschap. Twee dagen gedroeg hij zich uitstekend, en er werd afgesproken, dat oom Gerard hem zou halen.

III.

OOM GERARD KOMT MET DEN STIERKETING.

Grootvader was al weer weg. En Kees had heelemaal niet gevraagd, wat een stierketting was. Maar Koos wist het, en kon niet begrijpen, dat Kees naar de komst van oom Gerard met den stierketting verlangde.

„Stieren zijn heel sterke, wilde, ongehoorzame beesten. Als oom met een stier op reis gaat, naar de markt of zoo, heeft het beest een ring door den neus, en

aan den ring een ketting, waaraan hij wordt vastgehouden!"

Kees keek even heel beteuterd.

„Nou laat oom maar komen met den ketting. En ik geef er toch niet om, dat er een gat door mijn neus wordt geboord. Ik doe me zoo vaak zeer; maar ik huil nooit!"

„Maar als oom dan aan den ketting trekt, als je een wilde kuur krijgt, nou, of je dát voelen zult!"

Doch Kees verlangde zoo heel erg naar daar ginder.
„k Geef er tóch niet om! Als 'k maar mee mag!"

Eindelijk kwam oom Gerard om Kees te halen. O, wat was de jongen blij.

„En oom, hebt u den stierketting meegebracht? En

wanneer moet er nu een gat in mijn neus geboord?
En doet U dat met de punt van een schaar?"

„'t Zal wel schikken!" zei oom en liet hem een kleinen ring zien, een sluitring, die door middel van een veer open en toe kon.

„Kijk, met dezen ring hoeft er geen gat door je neus, en toch zit hij goed vast. Laten we maar eens probeeren!"

Kees stak zijn neus vooruit, en oom maakte er den ring aan vast. Toen haalde hij een dun kettinkje ('t was natuurlijk de stierketting niet) uit den zak om 't aan den neus vast te maken. Maar de ring deed zóóveel pijn, dat Kees, hoewel hij niet schreeuwde, toch tranen in de oogen kreeg, en zei:

„O, oom, wat doet dat verschrikkelijk zeer!"

Oom nam dadelijk den ring van den neus, en Kees voelde er met zijn vingers aan, of er niet werkelijk een gat in was. En na een poosje zei Kees:

„Oom, zou 'k niet mee kunnen zonder aan den ketting? Want het doet zoo ontzettend zeer!"

„Zeker wel!" zei oom, „makke stieren hoeven ook niet aan den ketting. Als jij je maar ordelijk en gehoorzaam gedraagt! — Ik zou dat vandaag wel eens willen probeeren, als we samen eens een wandeltochtje maakten!"

Kees sprong hoog van blijdschap, plofte zich tegen moeder aan en vroeg:

„Moe, mag ik mee met oom Gerard?"

Ja, na schooltijd mocht hij mee.

Even over vijf uur nam oom zijn wandelstok met haakvormig gebogen handvat, en den sluitring met den ketting in de hand, riep Kees en stapte met hem op.

„Met dien haakstok gaat u me zeker vangen, oom, als ik wegloop, en dan bindt u mij aan den ring in den neus vast!"

Oom lachte een beetje en zei:

„Jij zult niet wegloopen; daar ben ik zeker van. Hier, draag jij maar stok en ketting!"

Kees hing den ketting om den hals, en stapte met den stok als een groot heer.

Al wandelend sprak Kees heel vertrouwlijk met oom, en beklaagde zich, dat vader en moeder hem zooveel verboden en hij vaak straf kreeg.

„Je meester op school is zeker ook zoo?”

„Ja, oom! krek zoo. Altijd verbieden en altijd straffen!”

„Zoo, zoo! En waarvoor ben je dan vandaag op school gestraft?”

„Voor niks, oom! Voor heelemaal niks! — Maar drie keer liep ik van mijn plaats: één keer, omdat mijn knikker was weggerold; en nog 'n keer, omdat ik wat met Cor Swildens moest afspreken voor 'n spelletje morgen, en nog twee keer, omdat ik eens wou zien, wat Henk Menken op z'n lei had geteekend!”

„En de andere kinderen kregen ook allen straf?”

„Nee, oom, ik maar alleen!”

„De anderen mochten dus wél van hun plaats loopen?”

„Wel nee, oom! maar ze deden 't ook niet!”

Oom vroeg maar, en Kees antwoordde op al zijn vragen, zonder dat oom daar iets op aanmerkte, want deze dacht: „ik zal jou wel!”

Toen ze van de wandeling terug kwamen, had oom in 't geheel niets te klagen over den wildjasser. Hij zei:

„Ik had ring en ketting en stok best kunnen thuis laten. In 't geheel niet noodig gehad. En 'k zal ze voor Kees ook niet noodig hebben!”

Vader en moeder waren daar heel blij om, Kees merkte dat en zei:

„Maar, vader! Oom verbiedt mij ook heelemaal niets!”

Hij vertelde zelf, hoe net hij zich had gedragen, en ondertusschen liet hij een griffel kunstjes doen op zijn vingers. In eens schoot hij, knippend met duim en vinger, de griffel weg; ongelukkig, precies tegen 't lampeglas. Het glas brak, een scherf viel in de gloeikous, en ook deze was nu kapot.

„Daar heb je 't weer! Die domme jongen!” zei vader,

pakte hem bij den arm en bracht hem in de gang. Er moest nu een nieuw glas en een nieuwe kous gehaald worden.

't Speet Kees erg, dat hij dit ongeluk weer had veroorzaakt, vooral omdat oom het had gezien. Oom zou hem nu misschien niet mee willen hebben. Hij verzon van alles, om 't weer goed te maken of goed te praten. Hij zocht in zijn zakken en vond er drie griffels, die hij boos in den paraplustander wierp.

„Leelijkerds! 't is jullie schuld! Had ik geen griffel in mijn zak gehad, dan was 't niet gebeurd!”

Daarna dacht hij aan zijn spaarpot; als hij 't geld voor glas en kous betaalde, zou 't weer goed gemaakt zijn.

IV.

OOM GERARD WAAGT HET MET KEES.

Kees had niet veel in zijn spaarpot; wat er in was, had hij meer dan noodig, om er een kleinigheid voor grootvader en grootmoeder en voor oom Gerard en tante Greet te koopen. Toch wou hij graag betalen, wat hij gebroken had. Hij vroeg oom, of die er niets op wist.

„Jawel,” zei oom, „ik weet wel raad. Vast staat, dat jij het glas en de kous moet betalen, en dat je cadeautjes meeneemt. Maar je hebt geen geld genoeg. Welnu, bij ons op 't land kunnen zulke jongens, als jij er een bent, al geld verdienen; wel dertig cent per dag. Zou je wel een paar dagen hard willen werken?”

„O, jawel, oom!”

„Maar dan krijg je heel oude, leelijke kleren aan!”
Kees begon donker te kijken.

„Net als de kinderen, die bedelen?”

„Ja! Want je moet dan over den vuilen grond kruipen, en met je handen er in wroeten. Zoo is landwerk. En je mag dan heel den dag niet gauw even wegloopen, en klimmen en springen en gooien!”

Kees zuchtte diep. — Heel den dag altijd maar werken! — Hij bekeek zijn handen, alsof hij nu al wilde zien, hoe zwart ze wel zouden worden.

„En krijg je dan heel den dag geen eten, oom?”

„Zeker wel, boterhammen genoeg, en 's middags bruine boonen!”

O, wat keek Kees donker.

„Ik houd niet van bruine boonen; heelemaal niet!”

Vader en moeder zagen wel, dat Keesje het maar niet voor een grapje hield. om met landwerk geld te verdienen om zijn schuld te kunnen betalen. En moeder zei:

„Ja, jongen! 't is niemendal, om gauw even voor een paar kwartjes kapot te gooien; maar om een paar kwartjes te verdienen, gaat zoo gemakkelijk niet!”

Kees zuchtte heel diep. Toch besloot hij, ooms voorslag aan te nemen en zei:

„Het is goed, oom! — Ik zal wel hard werken, en wel bruine boonen eten ook!”

Even dacht Kees na, en rekende.

„Maar nu ga ik nooit weer met griffels in de kamer schieten!”

„Op straat met steenen gooien zeker wel! En dan ruiten kapot smijten!” zei vader.

Kees schudde met het hoofd, als besefte hij, dat zulk een smet veel te duur zou worden, en vroeg:

„Oom, hoeveel dagen zou 'k wel op 't land moeten werken voor een ruit?”

„Wel zes! En voor een groote veel langer!”

„En dan altijd in bedelaarskleeren? En alle dagen bruine boonen eten?”

Hij zette een ijslijk gezicht en zei na een poosje:

„Dan gooi ik nooit meer met steenen!”

Drie dagen later gingen oom en Kees op reis. Terwijl ze naar 't station wandelden, zei oom:

„Hoor eens, Kees! nu moeten we elkander goed verstaan. Ik verbied je niets, omdat je zelf wel weet, hoe je je hebt te gedragen. Wij moeten vier stations

voorbij. Als je je niet goed gedraagt tot aan 't tweede station, stappen we er daar uit, en ik breng je terug. 't Hangt geheel van je zelf af, of we weer uitstappen aan 't tweede, derde of vierde station om terug te keeren, of tot aan 't laatste, om mee naar grootvader te gaan. Ik zal op je passen, jij gaat netjes naast me zitten,

en als je eens dit of dat wilt bekijken, dan vraag je 't me. Vindt je dat goed?"

„Ja, oom, best! Ik zal me wel goed gedragen; dat zult u wel zien!"

„Ja, maar bij ons thuis ook! Denk er om, dat het geheel aan je zelf ligt, of je de volle vacantie bij ons blijft, of al gauw weer naar huis wordt gestuurd!"

Kees vond dat heel goed.

„U zult zien, oom! dat ik wel goed kan, als ik maar wil!”

Oom deed, of hij vreemd ophoorde.

„Zoo, als jij maar wilt! — Jij *wilt* dus meestal niet goed; je *wilt* dan een slechte, ongehoorzame jongen zijn. Dat maakt de zaak waarlijk niet beter. Foei! — En God in den hemel weet dat!”

Kees keek beschaamd vóór zich.

Hij hield woord. In 't station, op 't perron, altijd bleef hij zoo dicht mogelijk bij oom Gerard; en waar er soms gedrang was, pakte hij gauw ooms hand of jas vast. In den trein wees oom hem een plaats aan, en daar bleef hij rustig zitten. Zoodra de trein op gang was, wees oom hem langs den weg allerlei bijzonderheden aan, zoodat Kees heel veel schik van 't reisje had.

V.

KEES WERKT MEE OP 'T LAND.

Aan 't station, waar ze uit moesten stappen, werden ze afgehaald door de jonge tante Greet. Wat was Kees blij, want nu nog maar een eindje wandelen, dan waren ze bij grootvader en grootmoeder.

Spoedig waren ze thuis. De grootouders stonden in de deur naar hun jongen logé uit te kijken, en zoodra Kees hen van verre zag, stormde hij er op af, als of hij zichzelf voorbij wilde loopen.

Grootvader kende den wildeman al te goed en week een beetje voor hem uit. Maar die sterke grootmoeder ving hem op en hief hem omhoog, alsof hij een jong geitje was; en ze zoende hem zoolang, dat Kees het er benauwd van kreeg.

„Hè, opoe! u zoent me, of ik een klein meisje ben,

en ik kom hier, om op 't land hard mee te werken!"

Hij bracht de groeten van vader en moeder „en van allemaal" over, en deelde de cadeautjes uit.

In een ommezien was hij hier geheel thuis, en met allen dikke vrienden. Want ze hadden afgesproken, dat ze hem niets zouden verbieden.

En al gauw scheen hij te meenen, dat hij hier allerlei dingen mocht doen, die hem thuis en op school verboden werden. Daarom nam oom Gerard hem overal mee naar toe: naar den stal, naar de weide, naar 't bouwland en waar hij maar moest zijn. Want dan kon hij altijd een oogje op zijn neefje houden.

Na een paar dagen, toen Kees weer lang buiten was geweest en hij thuis kwam, zei oom Gerard:

„Kees jongen! nu moet je morgen mee op 't land werken, om je schuld te kunnen betalen!"

Grootmoeder hoorde vreemd op.

„Heeft Kees dan schuld?"

Oom liet het Kees zelf zeggen, en deze vertelde 't precies, zooals 't gebeurd was.

„Dan zul je oude kleeren moeten aantrekken," zei ze, „maar die hebben we hier wel!"

Kees had hier al heel wat landarbeid gezien, en er goed acht op gegeven. 't Meeste van dat werk leek hem nog al moeilijk. En wat kregen de menschen er vuile handen van.

Veel zin had hij er niet in, maar nam zich toch voor, goed zijn best te doen.

Den anderen morgen lag er een jongenswerkbroek en een werkkieel voor hem op een stoel bij zijn bed. Na gebeden en zich gewasschen te hebben, trok hij die werkkleeren aan. Ze waren hem veel te groot, en toen hij zich zelf bekeek — in den spiegel — geloofde hij nog nooit een zoo mal jongensfiguur gezien te hebben. Gedwongen lachend stapte hij de voorkamer binnen en groette allen.

„Daar heb je ons nieuwe boertje!" zei grootmoeder, en Kees lachte:

„Nou ben ik krek een jongen van 't land, een heel andere jongen. Wat is 't nu vreemd. Lijk ik nu een leelijke jongen, oom?”

„Wel neen, jongen! Kleeren maken iemand nooit leelijk; maar wel je daden!”

Tante kon 't lachen niet laten.

„Je ziet er nu als een echt boertje uit; en als je je loon ontvangt, zal je meer schik hebben dan ooit!”

't Was maar even over zes 's morgens, toen oom en Kees naar 't land trokken. Kees droeg een trommeltje met boterhammen.

Toen ze op 't bouwland kwamen, waren daar reeds de wieders en wiedsters. Oom en Kees groetten hen en begonnen ook te werken; naast elkander. Oom wees zijn neef aan, welke plantjes hij moest laten staan; al de andere moest hij uit den grond trekken. Oom deed hem voor, en Kees kon het spoedig.

Ze bleven bij elkander, en 't duurde maar even, of Kees keek lachend naar zijn handen.

„Kijk eens, oom, hoe echt ze al worden!”

Oom had er schik van.

Om negen uur kwam tante met een heel grooten

ketel vol koffie, en zooveel kommetjes, als er wieders en wiesters waren. Allen gingen nu bij elkander in de greppel zitten, haalden hun boterhammen te voorschijn en begonnen te eten. Tante schonk voor allen koffie in.

Zoo met al die jonge en oude menschen in een greppel zitten, en brood eten en koffie drinken, en om twaalf uur met heel den troep naar huis gaan te eten en 's namiddags weer samen bij elkaar in de greppel, als tante nog eens met den ketel kwam — o, dat vond Kees zoo leuk. Bijna wou hij wel altijd een dagloonersjongen zijn.

Maar na een paar dagen wist hij oom Gerard voor te rekenen, dat hij al genoeg had verdiend, om zijn schuld te kunnen betalen. En oom ging daarmee akkoord.

Wat voelde Kees zich groot. Hij had nu geen tijd en gelegenheid gehad, om domme, wilde dingen te doen, en geloofde, dat hij nu wel de beste jongen van de wereld was. Oom moest dat ook weten.

„Oom! ziet u nu wel, dat ik hier heelemaal geen kwaad doe? — Dat komt, omdat u mij niets verbiedt!”

Grootvader en grootmoeder en tante moesten 't ook weten.

„Ziet u wel, dat ik hier bij u een beste jongen ben? Maar vader en moeder verbieden mij ook alles. En meester ook. Als ze mij maar niets verboden, dan zou 'k wel altijd gehoorzaam zijn.”

Tante keek een beetje lachend naar haar moeder en trok haar gezicht een beetje scheef naar Kees; ze wilde daarmee zeggen, dat Kees wel veel verstand had, maar toch een domme jongen was. Grootvader en grootmoeder wisten, hoe moeilijk het is, om iemand, die veel verstand heeft en toch dom is, een goed antwoord te geven. Daarom zeiden ze niets, en dachten: we zullen dat wel eens zien!

VI.

KOPJE ONDER.

Den anderen dag was Kees met zijn jonge tante naar een vriendin geweest. Hij had nu zijn beste kleeren aan, en stapte naar de wieden en wiesters op den akker. Zij konden dan eens zien, dat hij niet maar een bedelaarsjongen was. Even stapte hij daar wat parmantig rond, alsof hij nu oom Gerard was, die op hen moest toezien, of ze wel goed werk maakten.

Maar al gauw wandelde hij naar de sloot. Aan den overkant was een wei. Even keek hij, of daar ook een stier was, want voor stieren was hij vreeslijk bang.

Neen, een stier was er niet, en . . . wip! — daar sprong hij over de sloot . . .

Maar daar vlak bij was een ram! — En al is een ram een schaap — een bang schaap, zou men denken — hij is vaak even lastig en — boos! — als een stier.

En sterk, o!

Het beest zag dadelijk het hem onbekende wezen, dat daar over de sloot was gekomen. Wat had dat vreemde schepsel daar op *zijn* gebied te maken?

Regelrecht kwam hij op Kees toe, met den brutalen kop hem dreigend.

Kees dacht eerst: O, 't is maar een schaap! Doch nu het sterke beest koppig, en — zooals goed te zien was — vechtlustig op hem toestapte, werd hij bang, en wenschte, dat hij maar weer aan den anderen kant van de sloot was. En de ram kwam al nader en nader, dreigend met zijn dikken kop.

En Kees trad al maar achteruit, voetje bij voetje, tot hij ruggelings tegen de sloot stond. Zich omkeeren, en dan gauw er overspringen, durfde hij niet, want dan zou de ram hem gauw een harden stoot met zijn kop geven, en kwam hij in de vuile sloot terecht.

O, hij was zoo bang, en de ram stond gereed, om hem zijn harden dikken kop te laten voelen. En had Kees nu maar stil gestaan, dan zou de ram hem niet

hebben aangevallen; maar ineens hief hij angstig, en met een schreeuw, zijn armen omhoog.

De ram hield dit voor een uitdaging tot het gevecht, trad even achteruit, om krachtiger te kunnen aanvallen, en — gaf Kees een stoot, dat hij achterover in de sloot tuimelde. Was oom Gerard in de nabijheid geweest, dan zou deze hem in 't oog gehouden hebben. Maar die was in den stal en wist van niets. Kees had hier makkelijk kunnen verdrinken.

Maar een van de wiedzters had even van haar werk opgekeken, en nu ze den jongen nergens zag, sprong ze op, en riep angstig:

„O, waar is Kees?”

Men had hem nog pas bij de sloot gezien, en liep nu haastig daarheen. En ja, daar lag hij in de sloot te spartelen. Een der eersten greep hem en sleurde hem op den wal.

Even stonden allen er verslagen omheen; maar de drenkeling kwam dadelijk bij en ging overeind staan. Hij wilde zijn kleeren uit doen en in de zon drogen, omdat hij een strenge berisping van zijn grootouders vreesde; maar de oudste, Klaas, pakte zijn hand vast en zei:

„Nee, Kees, je mot naar huis!”

Op een drafje liep hij met hem heen. Oom Gerard, die juist uit den stal kwam, stond vreemd te kijken.

„Wat nou, Klaas? Wie heb je daar bij je?” vroeg hij, want Kees, van 't hoofd tot de voeten met kroos en ander vuil bedekt, was geheel onkenbaar.

Klaas stapte nu weer naar zijn werk, en Kees zei:

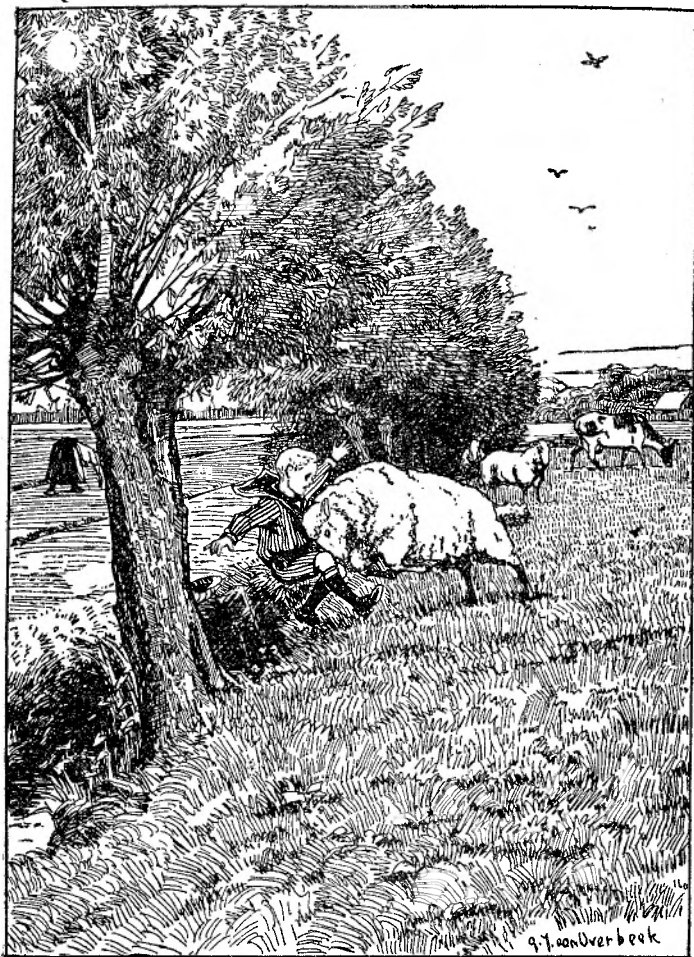
„Ik ben het, oom! Dat leelijke beest heeft mij in de sloot geduwd!”

Oom schudde het hoofd.

„Wat? — ben jij het, Kees? — Je lijkt wel een jongen van de Hottentotten! Kom maar gauw mee naar grootmoeder. Want die vuile boel moet uit, en nu moet je heelemaal gewasschen worden!”

O, wat kreeg Kees het nu benauwd. Want hij begreep heel goed, dat hij nu een leelijk standje had

te wachten, en vreesde allermeest, dat hij nu hier niet

langer zou mogen blijven. Hij pakte oom Gerards
handen vast en jammerde:

„O, oom! waarom hebt u mij niet verboden, dat ik niet over de sloot mocht springen! En waarom hebt u mij niet gewaarschuwd voor dat dikke, booze schaap?”

Daar had je grootmoeder all!

„Wat nou, Gerard? Uit wat voor heidenland komt dat schepsel? Hoe komt die hier?”

En Kees jammerde:

„Ik ben het, opoe! ik ben Kees! dat leelijke dikke schaap heeft mij in de sloot geduwd!”

De vrouw deed, of ze in eens alles begreep.

„Ah, zoo? — Is het Kees? — Nou begrijp ik het. Dat leelijke dikke schaap houdt niet van gehoorzame jongens! — Maar, Gerard! de ram is toch in de wei, is 't niet?”

„Ja, moeder!”

„Maar dan is 't beest zeker over de sloot gesprongen; want hoe kon het anders bij Kees op 't bouwland komen?”

Kees snapte dadelijk niet, dat grootmoeder 't wel beter wist. Gelukkig, liegen kon hij niet, en vertelde — beschaamd — eerlijk, wat hij had gedaan. Maar tot zijn verontschuldiging voegde hij er bij:

„Waarom hebt U mij dat niet verboden, grootmoeder?”

„Ja! — zei ze — daarover moet je maar eens nadenken!”

Zij begon dadelijk met hem geheel uit te kleeden — in 't bleekveld — en hem met water af te spoelen. Daarna haalde ze gauw droge kleeren, deed ze hem aan en — bracht hem naar bed.

Naar bed! — En 't was nog lang geen avond. En 't was 't kostelijkste weer van de wereld. Naar bed!

Daar had hij tijd, om na te denken. Grootmoeder — dacht hij — zou 't wel gauw aan grootvader vertellen, en 't in een brief schrijven aan vader en moeder. En dan zou hij naar huis moeten! — Maar zelf zou hij ook een brief schrijven, dat het zijn schuld niet was, omdat niet een het hem verboden had. Als ze

het hem hadden verboden, zou hij niet over de sloot hebben gesprongen. En wat een valsch, leelijk, gemeen beest dat dikke schaap was, en wat een afschuwelijken kop het had, o! — Ja, dat zou hij alles aan vader en moeder schrijven.

VII.

„NOU DIT ALWEER!”

Toen Kees den volgenden morgen in de huiskamer kwam, sprak niemand er over, wat er gebeurd was. En later op den dag ook niet. Grootmoeder zou het dus wel niet aan grootvader hebben verteld. Een beste grootmoeder toch! En oom Gerard deed, of er niets was gebeurd. Wat 'n echte oom toch.

En Kees was weer vroolijk en vlug en verstandig als altijd. Verstandig vooral! Daar kwam tante van te hooren, toen ze eens wilde weten, wat hij daar al maar bij den mesthoop te maken had.

„Tante, kijk, die mesthoop! 't Lijkt net 'n berg! Je zou wel eens daar bovenop willen zijn. En de domme stadjongens zouden er opklimmen ook! Maar ze zouden leelijk te pas komen! Lekker d'r in zakken, in 't vuil! — En dan afgespoeld moeten worden in 't bleekveld!”

Tante vond hem verstandig genoeg, en liet hem alleen. Kees alleen . . .

Hij stond bij een put en bekeek het deksel of luik, dat er over lag. Helder water was er niet in.

„Nou, nou! — zei hij in zichzelf — dat deksel is erg rot. Een domme stadjongen zou niet weten, wat 'n vuile put dat is; en in zijn domheid zou hij — mischien — over het rotte luik loopen, en — plof! — er in . . .”

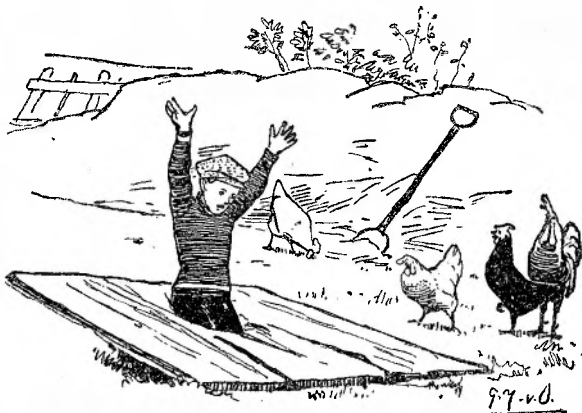
Zou dat luik werkelijk zoo rot zijn, als 't leek? En zóó zwaar woog hij toch niet, dat zoo'n dikke plank

zou breken, als hij er — heel vlug — overliep! —
Toch *niet* doen! — Als eens . . .

Maar toch, een domme stadsjongen zou misschien . . .
zóó — zóó met den eenen voet, en dan met den anderen
zo — o — o — o . . .

„O, oom! — — Oom! — Help! — Ik . . .!”

Maar oom Gerard was zóó ver weg, dat hij onmogelijk
dit roepen kon hooren. En heel erg was dat niet, want

Kees was wel door 't luik gezakt, doch alleen met zijn
beenen. Maar hij zat daar zóó vast, dat hij er onmo-
gelijk uit kon. Hij wrong al, en rukte, en trachtte met
zijn handen zich op te heffen, maar 't hielp alles niets,
hij zat er vast.

Doch tante had hem hooren roepen, en kwam hem
te hulp.

„Nou, — zei ze — aan zoo'n verstand heb je wat!”

Zij pakte zijn armen vast, en rukte, rukte . . . Maar
hij zat te vast. Gelukkig, grootvader kwam daar langs.

„Wat nou? — Maar, jongen! hoe verzin je het, om
däär in te gaan zwemmen? — Dat is nog erger dan
de sloot! Wordt jij dan nooit wijs?”

Hij pakte Kees vast en trok hem uit den put.
„Nou maar dadelijk naar 't bleekveld! — ik zal grootmoeder en de meid halen.”

Kees huilen.

„Maar grootvader! waarom verboodt u mij niet? U verbiedt mij ook niets! En tante ook niet!”

Tante stond er bij te lachen:

„Nou nog mooier!”

Daar kwam grootmoeder! O, wat keek ze donker.

„Alweer zoo'n vuil karweitje! — Domme jongen!
— Je boeltje van gisteren is nog niet eens droog, en nou *dit* alweer!”

Een halfuur later lag hij alweer in het bed. En daar moest hij nu blijven, tot de kleeren droog waren. En 't was afgesproken, dat hij morgen met oom Gerard met de hooischuit mee zou. Daar zou nu wel niets van komen! — Hoe naar ook — mopperde hij in zich zelf — dat de menschen zulke putten bij hun huis hadden. En dan zoo'n rot deksel er over heen! Zooiets moest toch veel sterker zijn! Grootvader had daar allang een nieuw deksel op moeten laten maken! — Nou, als *hij* burgemeester was, dan zouden zulke deksels zoo sterk moeten zijn, dat je er wel op dansen kon. Of 't zou streng verboden moeten worden, om op zoo'n deksel te gaan staan! — Of er zou geen water in mogen zijn, en vooral niet zulk vuil water. Wel hooi of stroo!

't Was nog hoog dag. En nu lag hij al weer te bed; en morgen, als de zon al weer hoog aan de lucht stond, zou hij hier nog . . . maar wacht even . . . hij kon toch ook wel voor 't raam gaan zitten en naar buiten kijken. Dat was lang zoo vervelend niet, als hier stil te liggen.

Toch — als grootmoeder eens kwam . . . Hij bleef in 't bed.

VIII.

KEES BIDT.

Den volgenden morgen ging grootmoeder eens bij hem kijken. Hij stond voor 't raam, maar nu hij voetstappen hoorde, kroop hij gauw weer onder „die verschrikkelijk warme dekens.”

„Zoo, ik kom eens bij je kijken, en breng je je ontbijt. Want je kleeren zijn nog niet droog. En ik wou eens wat met je praten. Want een lieve jongen vind ik je niet. Zelf heb je me gezegd, dat je thuis zoo vaak ongehoorzaam bent, omdat je vader en moeder en je meester je zooveel verbieden. Daarom hebben wij je hier nu eens niets verboden. En toch doe je hier niet beter dan thuis. En dat komt, omdat je zonder God leeft. Dát is je groote zonde en je groot ongeluk . . .”

„Maar, opoe, ik bid toch wel!”

„Nou ja, zoiets als een gebedje opzeggen, omdat je dat zoo geleerd is; maar je zonden en je gebreken zie je niet, en je bidt den Heere niet, om je die zonden te vergeven en om er je van te verlossen. Dat loopt mis met jou. Jij moet den Heere om ware wijsheid vragen, en dat Hij je bekeere. Jij móét een andere jongen worden, en tegen de zonden strijden. Met den Heere moet je leven!”

„Hoor eens, opoe! ik weet dat wel. Maar nu zal u geen last meer van me hebben: reken daar maar vast op!”

Grootmoeder zuchtte en ging heen.

't Speet haar toch, dat Kees nu maar al in 't bed moest liggen. Ze ging in de kast zoeken en vond daar een en ander, dat hem, zoolang zijn eigen onder- en bovengoed niet droog was, wel kon dienen. 't Was hem wel alles veel te groot en te wijd, maar hij was er toch mee geholpen.

Een half uur later kwam hij — zeer vreemd — potserlijk zelfs — gekleed, in de huiskamer.

Inwendig moesten allen lachen om de malle ver-
tooning; maar ze keken toch stuursch.

En grootmoeder zei:

„Gerard, je moet je gereed houden voor de reis, want als Kees nog één keer zoo'n dommen streek uithaalt, moet je hem dadelijk naar huis brengen!”

En Gerard zei ernstig:

„Ja, moeder, daar heb ik al op gerekend!”

Kees merkte aan alles, dat het meenens was, en begreep heel goed, wat hem te doen stond. Want nu nog twee volle weken zou hij hier mogen blijven, als hij zich goed gedroeg. En hij zou wel altijd hier willen zijn. Hoe jammer zou 't wezen, als hij nu naar huis werd gestuurd. En wat een schande voor hem! En vader en moeder zouden hem daarvoor nog straffen ook!

Beschaamd keek hij vóór zich, ging naar zijn grootmoeder en zei:

„Grootmoeder! wil u 't mij vergeven?”

„Zeker wel, mijn jongen! Maar heb je den Heere al om vergeving gevraagd?”

Neen, dat had hij niet. En even later begaf hij zich naar zijn slaapkamer, knielde er neer en zei:

„Lieve Heere! . . . ik . . . ik . . . ik wil zoo graag hier nog twee weken blijven. . . . En 'k wil zoo heel graag met de hooischuit mee . . . Amen!”

IX.

MET DE HOOISCHUIT MEE.

Met de hooischuit mee! — Dat was weelde boven alle weelde. Hij wist het van Koos, die eens met een groote stoomboot over de Zuiderzee en met een kleinere langs de Vecht was gevaren, en toch met tienmaal meer plezier eens een tochtje met de hooischuit, midden

tusschen de weiden door, had meegemaakt. O, dat was zoo verruklijk geweest.

Kees sprak over de hooischuit niet; maar loerde er al maar op, om even met oom Gerard alleen te zijn. En dat lukte hem al spoedig. Hij pakte ooms hand met zijn beide vast.

„Oom! 'k zou zoo heel graag mee willen met de hooischuit. Maar zouden grootvader en grootmoeder 't goed vinden? — Wil u 't voor mij vragen? — Maar zou 't niet al te mal lijken in deze kleeren? — Kijk eens, wat 'n lange broek! En wat 'n jas! — Maar...”

Gerard bekeek hem eens en kon 't lachen niet laten, want Kees geleek nu net 'n jongen uit 'n Zigeunerwagen.

„O, — zei hij — om die kleeren zou je best mee kunnen, want waar we langs varen, zijn geen menschen; alleen maar koeien, en die kennen de mode van Parijs nog niet. Maar jij weet wel, wat 'n veel grooter bezwaar is!”

Kees keek heel ernstig zijn oom in de oogen en zei:

„U bedoelt, dat ik wild en ongehoorzaam zal zijn, en een ongeluk zal krijgen. Maar ik beloof u, dat ik stil zal blijven op een plaatsje in de schuit, dat u mij aanwijst, en dan zal ik me niet verroeren. U kunt daar vast op rekenen. Want u weet nog wel van toen in 't spoor, dat ik me wel heel goed kan gedragen. Ziet u, oom! als ik maar wil, echt goed *wil*, dan kan ik wel. En ik verzeker u, dat ik nooit weer iets zal doen, dat niet mag!”

Gerard keek hem meelijdend aan.

„Maar weet je wel, dat jij zoo iets niet verzekeren kunt? Je kent toch wel de geschiedenis van den Apostel Petrus, die zei, dat *hij* den Heere nooit zou verloochenen!”

Kees bedacht zich.

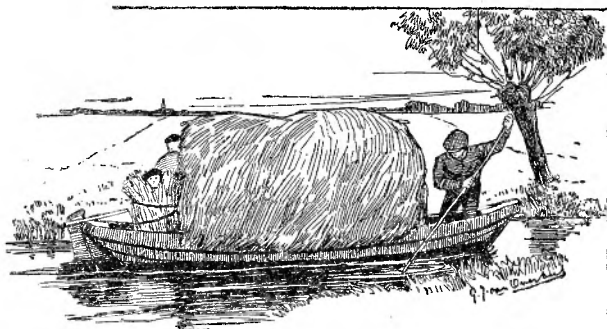
„Ja, maar, oom! ik heb eerst gebeden. En u weet wel, dat de Heere het dan ook doet!”

Wat Kees gebeden had, wist oom Gerard niet; doch hij vond, dat hij het nu wel met den wildjasser kon wagen. Hij sprak met zijn ouders en moeder had er nog

alleen maar bezwaar in, dat Kees zoo mal gekleed was. Doch Gerard zei, dat hij wel zorgen zou, dat niemand het zag, en toen hij vertelde, hoe hij 't aan zou leggen, lachte zijn moeder.

Wat was Kees in de wolken!

Maar toen hij met zijn oom bij de schuit kwam, wachtte de knecht daar al, en deze kon 't lachen niet laten, toen hij Kees zag. O, wat schaamde de jongen zich; want hij had het wel in den spiegel gezien, hoe bespottelijk hij er uitzag.

„Dat is niet erg; — zei Gerard — we zullen dat gauw verhelpen. Kees, ga daar bij 't roer staan; jij bent stuurman!”

Kees nam plaats bij 't roer, en zijn oom zette eenige bossen stroo om hem heen, zoodat Kees daar nu midden in stond, en alleen zijn hoofd er boven uit kwam.

Al 't raar van Kees was nu verstoppt, en dat beviel hem goed. En Gerard bond er een touw om en maakte dit stevig vast aan de schuit, zoodat Kees onmogelijk weg kon. Maar Kees geloofde, dat oom dit gedaan had, opdat de bossen stroo dan niet zouden omvallen.

Wat voelde Kees zich nu een kerel. Want hij was nu de stuurman. En hij verroerde geen arm en geen been, want — hij kon niet.

„Ziet u wel, oom! ik kán wel goed, als ik maar wil!”

Ze voeren heel ver, meest langs weiden, en soms langs een boschje, en Kees keek naar alle kanten heen om al 't mooi te zien. O, hij genoot zoo. En toen eindelijk de schuit geladen werd, hoefde Gerard niet bijzonder op hem te letten, omdat hij wel wist, dat Kees zich niet roeren kon.

Toen ze terug voeren, stond grootmoeder bezorgd uit te kijken.

„Heb je niet in 't water gelegen?” riep ze, toen ze hem „Dag grootmoeder!” hoorde roepen.

„Nee, grootmoeder! 'k ben altijd netjes op mijn plaats gebleven. Kijk maar!”

Gerard moest eerst de touwen losmaken, anders kon Kees daar niet weg. En grootmoeder zei:

„Zóó zou je wilde Kees wel heel de wereld kunnen laten rondvaren!”

's Avonds was Kees heel blij, want hij wist, dat hij zich goed had gedragen, en dat hij dus morgen niet naar huis gebracht zou worden.

Dag aan dag was 't geen oogenblik hem uit de gedachten, dat, als hij maar ééns een misslag deed, hij naar huis zou moeten. Daarom was hij zeer bedachtzaam en voorzichtig. In de kerk ook, 's Zondags, gedroeg hij zich onberispelijk. Zeker, hij wist wel, dat allen nauwlettend hem in 't oog hielden. maar hij geloofde vast, dat dit volstrekt niet noodig was, omdat hij nu zelf goed oplette.

Toen de vakantie om was, bracht oom Gerard hem weer naar huis, en vertelde aan zijn ouders, dat Kees zich nog al welletjes had gedragen, vooral de laatste veertien dagen. Ze waren daar blij mee, en hoopten, dat Keesje zijn best zou doen.

En 't ging nog al, den eersten tijd. En meer dan eens zei Kees:

„Ziet u wel? Als 'k maar wil!”

MOEDERS WOND.

Kees ging soms met moeder en Truus wandelen. Eens, dat ze door 't park liepen, waren er onder een kastanjeboom kinderen aan 't zoeken. 't Was hen om kastanjes te doen, maar er lagen er maar enkele, en ze wilden graag veel hebben. Toen gooiden ze met steenen en knuppels in den boom om er de kastanjes af te gooien.

Kees was weer zeer verstandig en zei:

„Kijk eens moe! wat domme jongens toch! Ze gooien met steenen en stokken in den boom, en ze zijn wild en denken maar alleen aan kastanjes. Maar ze kunnen licht een steen op 't hoofd krijgen, en dan zijn ze ongelukkig. Kijk, zulke domkoppen! En 't is ook heel gevaarlijk voor de menschen en kinderen, die er wandelen: die konden ze ook wel raken en ze wel een gat in 't hoofd gooien. Laten we er maar niet te dicht bij komen!...

En ze hoeven niet te gooien. Want als ze maar wachten tot de kastanjes rijp zijn, vallen zij er vanzelf af, en dan zijn ze veel mooier! Domme jongens toch!”

Kees wist dat heel goed, omdat er in hun tuin ook een kastanjeboom stond. En moeder zei: „Wees jij dan ook maar zoo wijs, dat je niet met steenen in den boom gooit!”

Ja, ja! —

Een paar dagen later bonsde er een steen tegen een ruit van de achterkamer. Truus verklikte, dat Kees met steenen in den kastanjeboom gooide.

Moeder nam hem ernstig onder handen, en Kees verzekerde, dat hij het heusch, heusch niet weer zou doen.

Maar den anderen dag . . .

Zijn moeder zag hem onder den boom. Zij zag, dat hij een halven baksteen in de hand had, en dat hij schuin naar 't raam gluurde, of misschien moeder 't zou

zien. Hij zag, dat moeder juist de kamer verliet, en hij had dus mooi de kans. Gauw een flinken worp! Juist kwam moeder door de achterdeur . . .

„Kees! wil je . . .”

Ze schrok geweldig, want ze hoorde iets zwaars door de takken bonken; ze keek omhoog, en zag den steen, die . . . vlak op 't hoofd van haar jongen neer zou komen.

„O! — pas op!” riep ze. Maar Kees was door moeders plotse verschijning zóó geschrokken, dat hij als verstijfd staan bleef, waar hij stond. Ze vloog naar hem toe, strekte snel de handen boven zijn hoofd uit, om den steen op te vangen . . .

„O . . .!”

Ze had wel haar jongen bevrijd, maar zelf den steen op 't hoofd gekregen, vlak boven 't linker oog.

„O . . .!”

Wat een wond, en wat 'n bloed!

En Kees gilte:

„O, moe, moe! wat spijt me dat! — O, moe! — Ik zal nooit weer ongehoorzaam zijn! — Moe, och, vergeef het me, vergeef het me! — En 'k zal nu altijd alles voor u doen, wat u graag wil! — O, moe! . . .”

't Was hartverscheurend, zooals Kees zijn diepe smart uitjammerde. Nu maar voor 't eerst scheen hij te weten, hoe lief hij moeder had. En die lieve moeder stond daar nu met een vreeslijke wonde aan het hoofd, en dat was *zijn* schuld. En dat bloed . . . o, moeder kan er wel aan sterven.

Doch moeder kwam wat tot zichzelf. En ze keek nu allereerst naar hém. Ze vatte zijn hand en zei:

„Lieve jongen! ik ben blij, dat de steen jou niet geraakt heeft; je hadt dood kunnen zijn!”

Nu begon hij te begrijpen: hij had dood kunnen zijn. Moeder had den steen zien vallen — vlak boven zijn hoofd — en zij had hem willen redden en daarvoor zelf den steen tegen 't hoofd gekregen.

„Moe, mag 'k wel gauw om den dokter?”

„Ja, gauw maar!” zei ze, en hij liep zoo hard hij kon naar dokter Dijmar.

Een juffrouw deed open, en toen ze den geheel ontstelden en opgewonden jongen zag, dacht ze, dat hij voor zichzelf kwam en liet hem bij den dokter binnen,

„Nee, dokter! ik niet; maar moe! — O, als 't u

blijft, dokter, kom toch gauw! 't Is mijn schuld; mijn! — Met 'n steen. — Moe heeft een groote wond aan 't hoofd! En ik heb wel geld in mijn spaarpot. — Dokter, als 't u blijft, maak het toch gauw weer beter!”

De dokter beloofde, dat hij dadelijk zou komen, en Kees snelde weer naar huis.

Daar zat moeder in den leunstoel. Wat zag ze bleek! Juffrouw Nita van daarnaast bette de wond met vochtige watten.

Daar had je den dokter al!

Kees stond vlak naast moeder, en hield haar hand

vast, alsof hij haar leven vasthield. En hij hoorde den dokter zeggen:

„Nou, dat is geen gekheid. Dat had u op z'n minst een oog kunnen kosten!”

Op z'n minst een oog — dacht Kees, en begreep, dat de dokter bedoelde, dat dit evengoed haar dood had kunnen zijn. En terwijl de dokter aan de wond bezig was, hield Kees maar steeds moeders hand vast, en bad in zijn hart, dat de Heere moeder weer geheel genezen zou. En die lieve hand hield hij al maar vast, en, wonderlijk toch! hij voelde goed, dat die hand *zijn* hand vasthield en nu en dan teerzacht drukte. En in die hand voelde hij moeders hart, en 't was, of ze telkens zei:

„Mijn lieve jongen! ik ben zoo blij, zoo dankbaar, dat die steen mij getroffen heeft en niet jou. Want die groote steen zou jou het leven hebben gekost!”

Wonderlijke tranen stroomden langs zijn wangen.

Eindelijk ging de dokter heen. En nu kon Kees dan zijn moeder weer eens in 't gelaat zien. En juist keek ze — met haar eene oog — naar hem, zoo wonderlijk, alsof dat oog sprak, en alsof 't zei:

„Mijn lieve jongen, die nu dood had kunnen zijn!” En Kees zag nu naar dat eene oog van moeder. En 't andere? — Zou dat andere . . .

Hij begon weer te jammeren:

„O, moe! mijn lieve moe! en dat is *mijn* schuld!”

Truus was uit; Koos was thuis gekomen en liep dadelijk om vader. Zoodra Kees beweging aan de voordeur en vaders stap hoorde, liep hij naar de gang en jammerde:

„O, Vader! 't is *mijn* schuld! Ik gooid met een steen, en hij trof moeder aan 't hoofd. Sla mij nu, vader! sla mij maar hard en straf mij maar heel veel. O, 't is *mijn* schuld! En het doet moe zoo'n pijn!”

Ontsteld liep vader de kamer in. Kees volgde hem, en hoorde moeder zeggen:

„Hij kon het niet helpen!”

Toen werd het Kees zoo wonderlijk, zoo machtig, dat hij nog alleen maar zacht snikken kon, en de tranen wegbeet en wegniep. Want hij begreep iets heel wonderlijks, en 't was hem, of zijn hart smolt.

En hij hoorde moeder weer:

„De arme jongen had dood kunnen zijn. Vader, laten we den Heere danken, dat Hij den steen op *mijn* hoofd liet neerkomen!”

Kees stond weer vlak bij moeder en hield haar hand vast. En omdat hij wel zag, hoe vader nu mee leed, vatte hij ook vaders hand. En hij voelde, dat ook deze hand deed als die van moeder. Deze hand ook sprak, en zei:

„Mijn jongen! God heeft jouw leven gered. Maar 't spijt me zoo om moeder!”

XI.

„MIJN VERLOSSER.”

Alles ging spoedig weer zijn gewonen gang.

Maar voor Kees scheen alles anders geworden te zijn. Want hij wist nu, wist nu echt, hoe lief moeder hem had, en vader ook. O, dat was heerlijk! En dat hij dát nooit zóó had geweten! En dat hij die lieve moeder en dien lieven vader zoo vaak had bedroefd door zijn ongehoorzaamheid en wildheid! Hoe dom toch, dat hij nooit had ingezien, dat ze altijd alles — ook zooveel wat hij zeer onprettig vond — deden, omdat ze hem lief hadden.

Eindelijk kwam de dokter voor 't laatst. Het verband werd weggenomen. Nu was weer 't volle gelaat van moeder te zien. En toen Kees het zag, sprongen tranen uit zijn oogen. Want dat was *zijn* schuld! Zijn groote schuld! Altijd was moeder een mooie vrouw

geweest . . . En nu . . . o, die wond! Die roode plek! Dat was *zijn* schuld! En dat was moeders groote liefde!

Kees kon 't niet laten, steeds weer naar die plek, dat litteeken, te zien. En waar hij was, en wat hij deed, altijd had hij dat lieve gelaat met dat roode litteeken als vóór zich. Vader en moeder hoefden hem niet meer te verbieden en niet meer te straffen, omdat hij bij elke verzoeking tot ongehoorzaamheid aan die wond der liefde dacht. En wat hield op school de meester nu veel van hem. Want Kees had nog altijd zijn helder verstand; maar deed geen domme dingen meer. Want ook op school sprak moeders wond van de gevolgen zijner ongehoorzaamheid en van moeders groote liefde.

Op Kees zijn slaapkamer hing aan den wand een groote, oude, Deutsche kaart van Palestina en van de woestijn, welke de Israelieten hadden doorreisd om uit Egypte in Kanaän te komen. Grootvader had al van die kaart geleerd, en vader, en nu konden Koos en hij en Truus er van leeren. 't Was 'n heel prettige kaart, heel anders dan de kaart op school. Je raakte er nooit op uitgekeken, omdat alles vol geteekend was met de voornaamste gebeurtenissen, die hier of daar waren voorgevallen. Zoo zag je ergens in de Middellandsche zee een walvisch, die Jona op het droge spoo; en in 't Noorden zag je de houtvloten van koning Hiram voor Salomo.

Bij veel steden — echt met heel kleine huisjes en torentjes — zag je groote legers soldaten. Boven Bethlehem stond een ster, en zag je engelen.

Kees wist al die gebeurtenissen, en had al vaak die fijne, mooie teekeningetjes gezien, doch bekeek ze telkens weer, en altijd zag hij wat nieuws.

In den linker bovenhoek van de kaart was een groote, mooi uitgevoerde teekening, die Christus aan 't kruis voorstelde. Om die te zien, hoefde je er niet vlak vóór te gaan staan; van ver zag je 't wel. En omdat die

voorstelling zoo bekend was, had Kees daar nooit zoo bijzonder naar gekeken..

Maar nadat moeders litteeken van zoo ernstige be- teekenis was geworden, trok hem die lijdende, stervende Heiland zóó aan, dat hij vlak er voor op een stoel ging staan, om alles eens goed te bezien.

En nu was het vooral dat heilige gelaat, dat hem met diepen eerbied vervulde; doch ook met groote ontroering, want in dat gelaat zag hij de trekken van nameloos lijden. 't Bloed droppelde langs dat liefde- volle hoofd uit de wonden, die de doornen van de spotkroon daar hadden geprikt. En dan die met ruwe spijkers doorboorde handen en voeten! En die spies- wonde in zijn zijde . . .

't Hart werd Kees week, en hij las, wat er in 't Duitsch onder stond:

„*De Heere, onze Verlosser.*”

Diep aangedaan stapte hij van den stoel, en zei:

„*De Heere, mijn Verlosser!*”

Hij dacht aan moeders wond, en wat die voor hem beteekende; hij had een daad van ongehoorzaamheid gedaan, waardoor hijzelf aan een groot ongeluk zou gekomen zijn, ja, die hem het leven had kunnen kosten. Maar moeder, die hem zoo liefhad, wilde hem redden, en de steen, die hem getroffen zou hebben, had *haar* gewond.

Juist zoo was, wat de Heere Jezus, Gods Zoon, had gedaan; door onze zonde, onze ongehoorzaam- heid aan God veroorzaakten we onzen eigen, eeuwigen dood en rampzaligheid. Maar, even als moeder, was de Heere Jezus in onze plaats getreden; onzen steen kreeg Hij op zijn hoofd. Om onze zonden kwam Hij aan 't kruis. Hij had ons zóó lief, dat Hij onze zonden op Zich nam, onze straf droeg, voor ons in den dood ging, opdat wij van zonde en dood verlost zouden zijn, en eeuwig met Hem zouden leven. O, dát was groote, Goddelijke liefde!

Ja, Kees wist wel, dat alleen zij, die den Heere Jezus

met een oprecht geloof aannemen, Hem werkelijk voor eeuwig tot een Verlosser hebben. Onder de teekening stond: De Heere, onze verlosser. Maar Kees had met zijn hart gezegd: De Heere, *mijn* Verlosser. Aan moeders wond wist hij, dat zij hem lief had, o, zoo wonderlijk lief had. Maar 't lijden en sterven van Gods Zoon sprak van oneindig grooter liefde, van Goddelijke liefde.

Als hij moeders litteeken zag, dacht hij aan haar liefde. En de Heere Jezus, die nu bij den Vader in den hemel was, had ook nog de litteekenen in Zijn lichaam: in Zijn handen en voeten en in Zijn zijde. Eens zou hij die wonden zien, en . . .

Ja, als hij moeders wonde zag, werd het hem zoo wonderlijk. Dan voelde hij iets zoo wonderlijk zoets. Dan zou hij liefst haar omhelzen, zich tegen haar hart drukken, haar kussen . . . kussen op haar wond.

Hoe kon Kees zijn ouders ongehoorzaam zijn, als hij aan die wonde dacht?

Nog altijd, als hij een steen zag liggen, had hij lust, om dien op te nemen en er mee te gooien; en soms had hij den steen al in zijn handen, om . . . Maar neen! — Weg dien steen! — — Want hij dacht aan moeders wond, aan moeders liefde.

In zijn hart bleef hij de wilde Kees, en geen hek of tuinmuur kon hij zien, of het poperde hem, om er over te springen of over te klauteren; geen sloot of welke gevaarlijke plaats zag hij, of — even — wilde hij een sprong wagen.

Maar hij dacht aan moeders wond, aan moeders liefde.

Kees kreeg geen ongelukken meer, en niemand klaagde meer over zijn wildheid en ongehoorzaamheid.

XII.

NÒG EEN STEEN? NÒG EEN SPIJKER?

Kees kwam op de ambachtsschool. 't Waren daar heel andere knapen dan op de gewone school. Er waren daar al heele kerels, en 't schenen niet allen van de beste te zijn.

Daar waren er zelfs, die er plezier in hadden, om onheil te stichten, en anderen, beteren dan zij zelf, mee te lokken op de paden van ongehoorzaamheid. En Kees zou heel gemakkelijk hun prooi geworden zijn; doch wat ze ook probeerden, hij ontkwam telkens aan de verzoeking, omdat hij aan moeders wonde, aan de liefde van zijn ouders dacht.

Maar Kees werd grooter,

En hij en zijn makkers werden al heele heertjes!

En vooral 's avonds was er voor hen heel wat te genieten! Te genieten ook veel verbodens! En 't litteeken van moeders wonde vergroeide meer en meer; er was bijna niets meer van te zien. Toch dacht Kees er nog veel aan, en dat behoedde hem nog menigmaal voor daden van ongehoorzaamheid.

Maar de makkers waren zoo vriendelijk en zoo flink. En zoo verstandig! — O, veel verstandiger dan hun ouders, en dan de directeur, en veel wijzer dan de dominee! En Kees moest toch ook genieten van wat zij zooveel genoten!

En moeders litteeken was weggegroeid. En Kees dacht aan haar wonde en aan haar liefde niet . . .

Hij had geld in zijn zak. Hij ging mee met de makkers . . .

Bijna waren ze er. Den hoek nog om en dan de eerste straat . . .

En o, wat klopte Kees het hart

Hoor! — daar op de bovenverdieping zong er iemand . . .

Hoor!

„Ik ben verlost;
Maar 't heeft Uw bloed gekost!”

Hij bleef staan . . .

Niet aan moeders wonde dacht hij, maar aan de wonden van zijn Verlosser.

De makkers riepen hem, maar Kees hoorde hen niet, want het was, of hem gevraagd werd:

„Kees! — zou je nóg eens een steen kunnen opnemen, en je moeder een nieuwe wonde veroorzaken? —

Kees! — zou je nóg eens je Heer en Zaligmaker een spijker door Zijn handen of voeten kunnen hameren of de spies in Zijn zijde steken?

De makkers stonden op hem te wachten, maar Kees zei: „Nee!” en ging naar huis.

